

УДОСКОНАЛЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ РЕВІЗІЇ ВИКОНАННЯ ЗАГАЛЬНОГО ФОНДУ КОШТОРИСУ БЮДЖЕТНОЇ УСТАНОВИ

Анотація. Уточнено визначення поняття технології ревізії виконання загального фонду кошторису бюджетної установи. Визначено основні шляхи вдосконалення здійснення ревізії виконання кошторису загального фонду.

Аннотация. Уточнено определение понятия ревизии выполнения общего фонда сметы бюджетного учреждения. Определены основные пути совершенствования осуществления ревизии выполнения сметы общего фонда.

Annotation. The concept of technology audit of the general fund budget of fiscal institutions definition is specified. The main ways to improve the review of the general fund budget are defined.

Ключові слова: технологія ревізії, кошторис, загальний фонд, бюджетна установа.

На сьогодні задоволення потреб суспільства, насамперед освітніх, культурних, соціальних, покладено державою в основному на бюджетні установи та організації, тому і їх фінансування здійснює саме держава. Контроль за використанням державних коштів є невід'ємною частиною економічної системи, оскільки ефективність використання бюджетних коштів є одним із найголовніших та актуальних питань сучасного уряду України. Актуальним саме зараз це питання є через те, що у зв'язку з фінансовою кризою спостерігається дефіцит коштів державного та місцевого бюджетів, що вимагає якомога доцільніше використовувати державні кошти та попередити усі можливі порушення у даній сфері. Основним плановим документом, що забезпечує діяльність будь-якої установи та збалансовує її доходи й видатки, є кошторис.

До вітчизняних науковців, які присвятили свої праці контрольно-ревізійній діяльності в бюджетних установах, відносяться Дікань Л. В. [1; 2], Бутинець Ф. Ф. [3; 4], Усач Б. Ф. [5], Ілленкова М. А. [6] та ін.

Метою даного дослідження є розкриття сутності поняття технології ревізії кошторису та наведення можливих шляхів покращення технології ревізії.

З огляду на роботи даних авторів можна стверджувати, що однозначного трактування поняття технології ревізії не визначено, адже думки вчених дещо різняться. Ревізія є одним з найосновніших видів державного фінансового контролю. Щодо поняття "контроль", то Бутинець Ф. Ф. стверджує, що це систематичне спостереження і перевірка процесу функціонування відповідного об'єкта з метою встановлення його відхилень від заданих параметрів [3]. Дікань Л. В. наводить більш уточнене поняття контролю як системи відносин з приводу систематичного спостереження і перевірки ходу функціонування відповідного об'єкта деякого суспільного, виробничого або іншого процесу контролюючими органами, установами, уповноваженими особами з метою встановлення відхилень об'єкта контролю від заданих параметрів [2]. З точки зору економіки трактування Дікань Л. В. є більш влучним, але визначення Бутинця Ф. Ф. є більш універсальним для різних сфер суспільного життя.

Підходи до визначення поняття ревізії як найефективнішого методу державного фінансового контролю також дещо розходяться. Дікань Л. В. визначає ревізію як метод бюджетного контролю, систему контрольних дій, спрямованих на всебічну перевірку фінансово-господарської діяльності підприємств, установ, організацій, а також роботи фінансових органів щодо складання і виконання бюджету з метою встановлення законності проведених операцій, дотримання фінансової дисципліни, порядку і правил організації обліку, достовірності звітності [2]. Усач Б. Ф. стверджує, що ревізія – це форма документального контролю за фінансово-господарською діяльністю підприємства, дотриманням законодавства з фінансових питань, достовірністю обліку і звітності; спосіб документального викриття нестач, розтрат, привласнень чи крадіжок коштів і матеріальних цінностей, попередження фінансових зловживань [5]. Поняття технології трактують як зважену послідовність контрольних дій, за допомогою яких досягається кінцева мета здійснення контрольного заходу [2]. На погляд Ілленкової М. А., технологія – спосіб реалізації складного процесу шляхом розчленування його на елементи, що об'єднуються в систему взаємопов'язаних процедур і операцій, які виконуються однозначно [6].

Таким чином, проаналізувавши вищезазначене, можна визначити поняття технології ревізії як систему впорядкованих дій, необхідних для систематичного спостереження за об'єктом дослідження з метою перевірки його функціонування та попередження його відхилень від заданих параметрів.

Але процес технології ревізії на даному етапі є недосконалим. Непомняща С. М. зазначає, що причиною виступає недосконалість законодавчої бази; відсутність у нормативно-правових актах державного фінансового контролю суперечностей, дублювання законів; відсутність чіткого визначення того, які конкретні питання державного фінансового контролю розглядаються на тому чи тому рівні нормативного регулювання, як відбувається процес взаємодії з іншими рівнями; які види нормативно-правових актів належать до того чи того рівня; відсутнє з'ясування обов'язковості застосування, порядку розроблення і узгодження нормативно-правових актів державного фінансового контролю [7]. У той же час Бутинець Ф. Ф. вбачає проблему в іншому. Він вважає, що покращенню контролю сприяло б ефективніше та частіше використання комп'ютерних технологій: потрібно зменшити кількість даних, що обробляються вручну, перевирати проміжні і кінцеві підсумки з меншою трудомісткістю, у результаті чого в ревізора вивільняється час для більш ретельної перевірки документів; за допомогою використання комп'ютерної техніки можливо економити час на виконання нескладних, але стомлюючих одноманітних прийомів порівняння фактичних даних з обліковими; необхідно в автоматичному порядку здійснити перевірку тотожності чи взаємної ув'язки показників різних форм звітності; зберігати і багаторазово використовувати отримані дані; здійснювати попередню оцінку результатів робіт шляхом отримання не всіх результатів обробки інформації, а тільки відхилень [4]. На думку автора, удосконаленню технології ревізії сприяло б посилення внутрішнього контролю установи з боку керівництва та посилення відповідальності керівників різних рівнів розподілу бюджетних коштів, періодичне проведення консультацій з боку контрольно-ревізійної служби. Таким чином, зважуючи все перераховане, можна дійти певної схеми покращення технології ревізії бюджетних установ (рисунок).

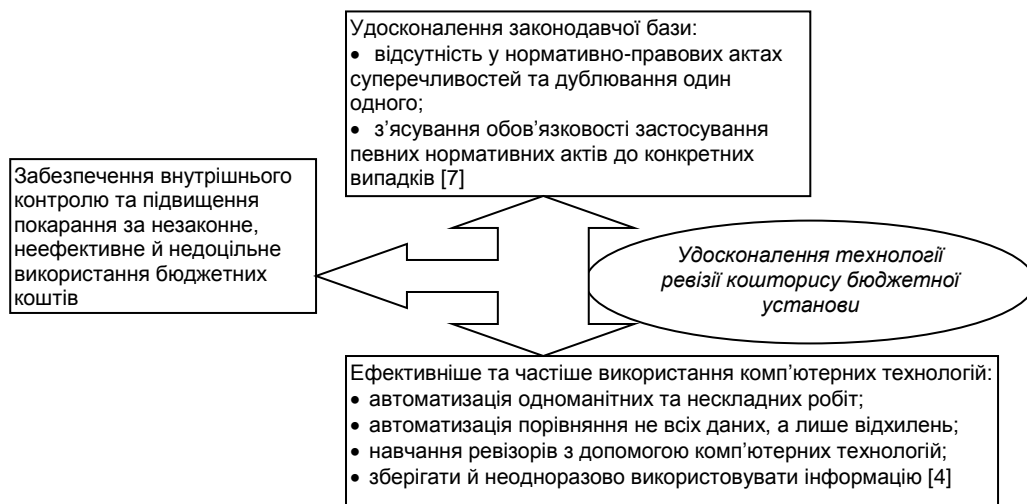

Рис. Шляхи вдосконалення технології ревізії виконання кошторису бюджетної установи (узагальнено автором на основі джерел [4; 7])

Таким чином, можна зробити висновок, що система контролю та технології ревізії виконання кошторису бюджетних установ є недосконалою та потребує нововведень і покращень, особливо зараз, у період фінансової кризи, коли неправомірне використання державних коштів призведе до збільшення державного боргу та підірве економіку країни. Автором було наведено визначення поняття технології ревізії, а також шляхи вдосконалення сучасної системи контролю та технології ревізії виконання загального фонду кошторису, які можуть бути використані в будь-якій бюджетній установі та сприятимуть поліпшенню ефективності її діяльності.

Наук. керівн. Голуб. Ю. О.

Література: 1. Дікань Л. В. Контроль і ревізія : навч. посібн. / Л. В. Дікань. – 2-ге вид., переробл. і доп. – К. : Знання, 2007. – 327 с. 2. Дікань Л. В. Контроль у бюджетних установах : підручник / Л. В. Дікань. – Х. : ВД "ІНЖЕК", 2010. – 408 с. 3. Контроль і ревізія / Ф. Ф. Бутинець, С. В. Бардаш, Н. М. Малюга та ін. – Житомир : ЖІТІ, 2007. – 328 с. 4. Контроль і ревізія : підручник для студентів спеціальності "Облік і аудит" вищих навчальних закладів / Ф. Ф. Бутинець, Н. Г. Виговська, Н. М. Малюга та ін. ; за ред. проф. Ф. Ф. Бутинця. – 3-тє вид., доп. і переробл. – Житомир : ПП "Рута", 2002. – 544 с. 5. Усач Б. Ф. Контроль і ревізія : підручник / Б. Ф. Усач. – К. : Знання-Прес, 2006. – С. 35. 6. Ілленкова М. А. Інноваційний менеджмент [Електронний ресурс] / Ілленкова М. А. – Режим доступу : <http://library.if.ua/book/138/9423.html>. 7. Непомняща С. М. Удосконалення і розвиток Державного фінансового контролю та аудиту за надходженням коштів Державного бюджету України та їх використання [Електронний ресурс] / С. М. Непомняща. – Режим доступу : www.kntu.kr.ua.